

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Georgius Tokody
Donavit Bibliothecae
Academiae Warad

BCU Cluj / Central University Library Cluj

496182

A' MAGYAR

MERKURIUS

VI-dik ESTENDEJE

—•••—
1798.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nyontattatik Bétsbenn.

Concines majore Poëta Plectro
Caesarem,
Quo nihil majus, meliusve terris
Fata donavere, bonique Divi;
Nec dabunt, quamvis redeant in aurum
Tempora Priscum.

Horat. Car. Lib. 4 Ode 2.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**A' TSASZARI ES KIRALYI FELSEG' KE-
GYELMEVEL.**

Indult Bétsből 2. Januáriusbann. 1798.

1 7 9 8.

Ez szerént el-érkezett az ezer hét száz kilentzven nyoltzadik Ujj-esztendő is. — A' Keresztyének felkiáltása, minden ujj esztendőbenn ez szokott lenni: —

„Ujj esztendőbenn mi vigadjunk! „

Tehát vigadjunk — vigadjunk, hogy vagyunk. — Az idő sok jó ujjságokat hozott magával a' múlt esztendőre: de hagyjuk-el tsak, mert vannak néki még a' bé-állott 1798-dik esztendőre is jó el-tett ujjságai. El-hozta vélt nevezetesenn a' a' jó ujjságok' Avan-Gárdájával a' *Leobeni* Præliminárékat, az utánn hozta a' Sereg' derekával a' Campo-Formiói Definitiv-Kötélt; most fog már e' bé-állott örvendetes 1798-dik esztendőbenn az egész

Arrier-Gárdával Raftadtból el-érkezni. — Mint hogy pedig minden tábornál szoktanak lenni *Márodik* is, többek vagy kevesebbek: lenni kell ilyeneknek a' jelen-lévő idő-béli jobb ujjságok között; 's-gyanithato-képpen lesznek az 1798-dik-béliek között is. De kételkedés nélkül el-érkeznek ezek is: ha 98-bann nem, 99-benn; ha akkor sem, az utánn. — „

„*Tehát: Ujj esztendőbenn mi vigadjunk!*”

Itt most az vólna már a' Merkur' kötelelsége is, hogy ne tsak az időre bizza a' jóknak el-hozását; hanem maga is mennél több jókat számláljon elő, és kívánjon Olvasóink; vólnának is néki meg-lehetős jó-kivánságai: hanem mint-hogy a' mindenkori szokás szerént, még erre az első Ujjság-expeditzióra tsak az Aván-gárdája érkezett-el az Olvasóknak; a' *masza* még ez utánn fogja magát jeienteni: tehát hogy tsak az első ne vigyék-el az áldást, a' jó kivánságokkal a' Merkur is jónak találja mint-egy a' Fársáng elejéig késni, a' midönn, mint a' tapasztalás bizonyítja, az Olvasók' Arrier-Gárdája is, a' ki-rendelt polztonn szokott lenni. — Egyéb aránt: —

„*Ujj esztendőbenn mi vigadjunk!*”

* * *

Raftadt, Déc. 21-dikénn: — „

„ Gen. *Bonaparte*, a' ki Párisból mára várattott ide, még meg nem érkezett: gondolják, hogy későbbre fogott halasztódni az ő Párisból való el-indulása. —

„ A' Birodalmi Deputátzio gyakran tart tanátskozásokat, a' melyekre a' Mainz' várofsát

fenyegető környülállások szolgaltatják a' matériát, a' melyek között az a' fel-kérő jelentés a' nevezetesebb, a' melyet (mint alább fog következni) Frantzia Generál *Harry* küldött a' Máintzi Választó Fejedelmi Vezérhez *Rüd*hez. — A' Régensburgi Diétához is intéztetett az itt lévő Rastaldi Deputátzió által egy Jelentés, a' melybenn a' Tulsó Rénus-melljéki Német vidékek környülállásai terjesztetnek a' Diétá elibe, az iránt, hogy Birodalom' Fejének Követei tegyék közbenn magokat a' Frantzia Ministereknel, hogy ezek minden további ellenségeskedésektől szünjenek-meg.

Strásburg, Déc. 21-dikénn: — „

„Ide olyan hir-adással érkezék-meg egy Kurir Páris felől, hogy holnap reggel maga Gen. Bonaparte is meg fog érkezni.

Fraukfurt Déc. 23-dikánn: — „

„Mint hallatik feles számu Frantzia fegyveres tsoportok nyomulnak Münster és Paderborn felé, mint tartják, *Hannovera* ellen; mondják, hogy a' *Fuldai* vidékekre is útazik egy tsoportjok. —

„Gen. *Lefebvre*, által ment *Wetzlar*bol a' maga fő hadi-szállásával *Wisbaden*be. —

„A' *Nidda* vizének innenső vidékeiről már mind a' tulsóra takarodtak által a' Frantzia seregek.

A' több Elegyes Tudósítások a' Rénus mellől: —

A' Maintzi Választó Fejedelmi Generális *Rüd*, Déc. 17-dikénn egy fel-kérő levelet vett a' Frantziák

Vezérétől *Harry*től, a' melyben *Maintz*nak általadattatása *Déc.* 20-dikáig olyan okonn kívántattott: mivelhogy a' *Máintzi* tartományok még a' *Rastadi* *Congressus*nak folyása és a' fegyver-nyugvásnak tartása alatt is, fenyegettetődnek az ellenséges bé-ütfőtől., — *Gen. Rüd*t a' *Máintzbann* lévő *Cs. Királyi* *Kormányozó*hoz *Gen. Neu*hoz igazította a' *Harry*' *Adjutáns*át, olyan ki-nyilatkoztatással, hogy ő maga (*Gen. Rüd*t), még nem *Máintzi* *Kormányozó*, 's-magának a' *Választó* *Fejedelem*nek parantsolatja nélkül *Máintz*ot sem adhatná által., — A' *Harry*' *Adjutáns*a ezzel a' felelettel *Gen. Neu*hoz menvén, tölle olyan válaszkapott, hogy *Máintz*ot el-foglalni addig, valameddig még *Cs. Királyi* seregek lennének benne, és még ujjabb rendelések is rem érkeznének, nem lenne illendő., — Az ntánn mind *Gen. Neu* *Gen. Staader*hez, mind *Gen. Rüd*t a' most *Rastadt*bann lévő *Máintzi* *Canczellárius*hoz *Ablini* *Ur*hoz, valamint a' *Választó* *Fejedelem*hez is *Aschaffénburg*-ba, *Kurirok*at küldöttének, a' *Gen. Harry*' *Adjutáns*a pedig vizsza ment *Wisbaden*be, de olyan ígérettel, hogy 21-dikbenn ismét meg fog *Máintzbann* jelenni a' válaszáért. —

Valami szélső sántzokat *Máintz* mellett már el-foglaltak vólt a' *Frantzia* seregek, és a' *Nonzen-Au* nevü sántzot is a' magok örizetje alá akarván venni; hanem ez nem engedtetett-meg nékiek; *Gen. Rüd*t az eddig ezen sántzot örzött *Cs. Királyi* katonákat még azon estvéli 11 orakor, *Máintziakkal* tseréltette-fel, a' kik ez úttal legelőbb kezdettenek itt a' strázsáláshoz. Az utánn a' *Választó* *Fejedelem*' részéről rakattak-meg agyukkal a' vár' fokai, és helyheztetődtek oltalmazó állapotba; a' midönn két *Darmstadt*i ujj *Leib-Regementek* is várattak-bé oda.

A' Máintzi Cancellárius B. *Albini*, ilyen értelmű Jelentést közölt Rastadtban a' Frantzia Követekkel: — „

„Hazafi Ministerek! Minekutánna én a' Cs. F. Rendelés szerént a' Német Birodalmi Követséghez, a' melyre a' vételek való békefélig-alku vagyon bizattatva, ide küldtettem, és ide Nov. 17-dikére valósággal is meg-érkeztem volna: több napok óta hallom már azokat a' nyughatatlankodtató híreket minden felől: hogy a' Cs. Királyi seregek, 's-a' Contingentzia is, a' Birodalmi szélső erősségeket sietve el-hagyják, ágyúzó készületeiket el-viszik, és a' ~~alku~~ megé szállanak vizsza; midönn ellenben a' Frantzia seregek a' fegyvernyugvás' lineáját, az 15. napi előre való felmondás eránt tétetett formális egyezés ellen, a' mely az ök' és a' mi Generálissaink között határozott volt meg, hirtelenséggel által lépven, nem tsak azokat a' Tulsó Rénusi tartományokat, a' melyekben még eddig Német seregek voltanak, hanem még a' Rénuson innét Máintz mellett lévő helységeket is el-foglalják, 's-Máintzot körül veszik, a' mely már az ágyúzó készületektől és fegyveres seregektől ki-üresülve áll ott. Most már bizonyoson tudom én, hogy mind ezek Déc. 1-ső napján Frimair' 11-dikénn itt rendeltetnek így el, a' nélkül, hogy nékem tsak egy szó is tudtomra adatott volna. Soha nem akarta, és el sem láthatta a' Birodalom' Feje azt előre, hogy a' maga seregeinek vizsza-menetelek után, a' miéinknek ne engedőne-meg tovább a' fegyvernyugvás. Azt sem hitethetem én magammal el, hogy egy nagy és hatalmas Nemzet egy véletlenül való reánk, ütés által akarná azt a' szempillantatot haszonra fordítani, midönn a' Császári seregek minden ágyúzó készületeikkel el-távoztván, oltalom nélkül vagyunk. Én nem hihetem, hogy a' Frantzia Nemzet, a' mely törvényes,

egyenes, és nemes szivü akar lenni, kivált a' gyengébb Státusokhoz, ditsőségesnek találná, a' Birodalomnak ezt az egyetlen egy oltalmazó falát, ezt az erőiséget, a' mely 4 éltendőknek le-folytok alatt, a' Frantzia seregek erejének ellene állott, el foglalni. Melyre nézve alig hihetem én, hogy most a' Máintz ellen való ellenségeskedésekről szó lehessen. De minden történetre nézve el-mulatnám én, Hazafi Ministerek, a' magam köteleiségei között a' leg szentebbet, ha a' fegyver-nyúgvásnak további fenn-tartatódását nem kívánám tölleték reánk nézve, a' mely töllünk meg nem tagadtathatik. Kérlek Hazafi Ministerek benneteket erőssen, hogy ezen ^{el-10}ma sizerént proteflálásomat terjeljszéték a' ^{regi} Diastoriumotok' elibe, a' mely bizonyosan tenni fog azon igazságos panaszról, a' melyre éngemet az én hivatalom kötelez; arra is kérlek, hogy küldjetek olyan tudósítást Generálissaitokhoz, hogy minden ellenségeskedésektől szönjenek-meg.,,

Az Alsó Rénustól jövő tudósítások sizerént, a' következő 6 Departamentomokra osztja a' Frantzia Bízto Rudler, az el-foglalj Német tartományokat: — „

„1) Roer' Departamentoma (a' hova tartozik: Geldria, Meurs, Cleven, a' Jülich és Coloniai tartományoknak Élzaki része, Jülich és Köln várofsáig), fő várofsa *Creveld*. — 2) *Eifel'* Dep. ma (a' Jülich és Coloniai hátra lévő részek *Andernachig*, *Achennel*, és az *Arenbergi* Hertzegséggel együtt), fő várofsa *Bonn*. — 3) A' Rénus' és *Mosella'* Departamentoma (magába foglalja azt a' tartománt, a' mely *Bacharachtól*, *Andernachtól* és *Blankensteintől* fogva, *Wittichig* és *Trarbachig* nyulik), fő várofsa *Coblentz*. — 4) A' Rénus' és *Nahé'* Dep. ma (*Bacharachtól* fogva *Oppenheimig*; a' hova tartoznak, *Simmern*, *Stromberg*, *Creuz-*

nach, Veldenz, Kirn, Sponheim, &c.) fő városa Mainz. — 5) A' Saar' és Mosella' Dep.ma (Saarbruck, Zweybrückennek egy része, Triernek is egy része, &c.) fő városa *Zweybrücken*. — 6) A' Mont-Tonnerre' Dep.ma (Oppenheimtől fogva Queichig, Alzey, Grunstadt, Durkheim, Neustadt, Lautern, Meisenheim, &c.) fő városa *Worms*. — Hanem azt mondják, hogy ez az el-oltság most csak provisorie esne, mint-hogy a' Directorium olyan projectomot akarna a' Törvény-hozó Gyűlés' elibe terjeszteni, hogy a' Belgiumból és Lüt-tickből formálódott 9 Departamentomoknak széleikenn némely részetskéket, tsatoljon a' most elő számlált 6 ujj Departamentomokhoz, a' honnét változás fogna következni a' fel-oltságra nézve is.

A' Frantzia Directorium' nevébenn egy Officialis Jelentés adatott által Déc. 13-dikán a' Helvétziai Szövetséges Tartományok' Directoriumának, mely által tudtára adatik ennek, hogy Frantzi ország, az Erguel', Munsterthal', Orvin, Neuveville', és Dielse' vidékeit, mint a' Mont-terrible' Departamentom' részeit, el-foglaltatja, azért, hogy a' Bási Ersekséghez tartoztanak, a' mely Erseki Fejedelemségnek minden birtokai Frantzia országra szállottanak, akkor, mikor a' Mont-terrible' Departamentoma Frantzia országhoz tsaltoltatott. Egyéb aránt bizonyosá téfzi a' Frantzia Directorium a' Szövetséges Helvétziát a'-felöll, hogy Frantzia ország egy szörszálíg meg fogja őrizni az iránta való neutrálitást, és semmit nem ohajt ugy, mint hogy Helvétziával tökéletes egységben élhelsen.

Hogy az *Appenzel'* Kantonja-béli zürzavarok még tartsanak, hallatik. — Mire mehettenek a' Graubundi Követek Párisbann a' *Valcelin* iránt, még nem tudjuk.

Paris, Dec. —dikéna:

A' Török Követ nagy vendégséget adott 14-dik-benn; a' hol *Bonaparte* is jelen volt. — Az itt lévő Bási Követ *Ochs* Ur, gyakran Conferentziá-bann vagyon a' Directoriumnál. — Déc. 14-dikén ujjanton vagy 20 számkivettetteket indítottak *Rochefort* felé. — Egy Frantzia Iró ilyen ditséretet teszzen Bonapártérol: — „Ez az Olofz Országi Héros, egy *Universal-genie*.” Közelébről a' Belső-Ministernél lévén ebédenn, *Lagragé*val *Matematicus* nyelvenn, *Sieyesel* *Metaphisicus* nyelvenn, *Chenierrrel* Poéta nyelvenn, *Galloissal* Politikus nyelvenn, *Daunouval* Törvény-hozói és *Jus Publicum* nyelvenn beszéltet.

London Dec. 12-dikénn:

„Az ide küldetett Portugallus Követ *Pombeira*, a' ki már itt egész elztendőre szállást fogadott vala magának, feleségével egyiütt hirtelen el-távo-zott innét. A' Portugallus Udvar, az ujj környül-állások - és a' Frantziák' fenyegetődzései- által arra vétettetvén, hogy a' vélek való ujj Kötést rá-tifikálja, valami 4-gyedfél millionyi *Crusadokat* (*Forintokat*) érő drága köveket küldött zálog-kép-penn Párisba. Gyanitják hogy már most többet fog fizetni, mint a' mennyit az előbbfő nem rá-tifikált Kötés szerént ígért vólt. —

„A' Lisaboni leg ujjabb Londonba érkezett levelek szerént a' Portugalliábann lévő *Anglus* seregek meg határozott parantsolatot vettének a' Portugalliai Királynétol, hogy az országot hagy-ják oda, mivel semmi némü eleséget nem fognak nékiek tovább szolgáltatni. Az *Anglus* hajós se-regnek is el kell a' Tágus' vize' torkából távozn.

mivel-hogy az ujj Köteszfzerént már most tsak 6 Anglus hadi hájónak engedtetik-meg az ott létel. Az egélsz Portugallus tábor Lisabon körül gyül ölszfe. A' Portugalliai Státus-Ministerek, Mello és Pinto, nyugodalomra hallatnak menni. *Mat-bien*, a' Lisaboni Frantzia Bíztoş rendeltetett a' Directoriumtol arra, hogy a' Portugallus Udvarral való ujj Frantzia Kötésnek bé-töltetödésére vigyázzon. —

„ A' Skotziai, Angliai, és Irlandiai partoknak a' Frantziák' ki-szállása ellen való fedezésekre rendeltetve lévö Anglus tengeri erö, 60 Linea hajókból, a' melyek között a' 6 kisebbek 50 ágyusok, és 70 Fregátokból, 's-még sok ezekhez tartozó apróbbakból áll. Az Anglus fegyveres seregekhez mindenüve olyan rendelés ment, hogy az első jel-adásra való indulhatáshoz tartsák kélszenn magokat. —

„ Az ujj Taxák itt egy átaljábann nagy kedvetlenséget gerjesztettenek. Azon részében Londonnak, a' mely *Southwark*nak neveztetik, a' Tanáts-háznál az emberek bámulásra méltó sokaságának jelen-létébenn Gyülés tartatván, meg-határozott és ki-hirdettetett: hogy a' Ministertöl projectáltatott ujj Taxa felettébb terhes, és azt a' Southwarki lakosok' nagyobb részének, lehetetlen megfizetni. Egy *Tierney* nevü tagja a' Parlamentomnak, a' ki az Alsó Házbánn igen hevesenn ellene szejgezte volt magát a' Pitt' projectomának, nagy enthusiasmusi örvendezésszel fogadtatott ezen Gyülés' alkalmatosságával a' Southwarhi sokaságtól. — Hasonló gyülekezetek tartattanak több más helyekenn is. — Abbann is ki kezdett már tettzent az ujj Taxáknak egy következése, hogy a' házak' árra rend kívül le-szállott. —

A' *Whigs*-Klúb is gyűlést tartott közelébről, a' melyben az említett *Tierney* és Gróf *Landerdale* is jelen lévén, *Fox* praesideált. A' fenn-forgó, kérdés, ugy látfzik, az volt itt, hogy vizsgálja mennyen-e' *Fox* a' mostani Parlamentomba, vagy ne? — „Ezen Klubnak egyik principiuma (igy szoll *Fox*) az, hogy az ember a' veszedelem' idejénn ne legyen félelmes és dólogtalan, a' szerentse' idejénn pedig ne felejtkezzék-meg a' fel vett principumokról. Akár mely erőssen meg-rontani láttasék ő (*Fox*) ezt a' régulát, tsak ugyan meg-mentheti ő magát a' Parlamentomból való el-távozásáért mindenkor azzal, hogy ő ott a' köz jót semmi módonn elő nem segéllhetné. Az ujj Taxát, szükség ugy nézni, mint Requisiteziót. Az ő Status-Systemájok egézfzen ellenébe helyeztetődött a' békességnek; és valamedig az, a' Közönség által helybe hagyatik, addig ő (*Fox*) haszon nélkül ellenkezik a' Ministériummal. Tsak ugyan annak meg-határozását: hogy vizsgálja mennyen-e' hivatala szerént a' Parlamentomba, vagy ne? azokra bizza ő, a' kik őtet Parlamentális taggá választották? „ — Sokak ugy kiáltottak-fel, hogy ők a' Parlamentomi választódás' módjának meg-változását kívánják. — *Sheridan* hevesen beszélt az Anglus Ministerek ellen, hogy a' dolgot annyira hagyták menni, mint most van. — Az utánn magok Irlándiai barátjaik' javáért is ittak. —

„ *Fox* a' közelebbi Udvarlásakor a' Királynál. lévén az Irlandiábann lévő *Downi* Grófság' nevébenn' egy Instántziát nyujtott-bé ő Felségének, melyben a' tartomány' szomoru állapotja adatik elő, egyszersmind a' Parlamentomi választás-béli ujjítás és ujj Ministerek kérettetnek. —

Most ugy látfzik, hogy mindenek felett a' *Bristoli* Kanális felöll téteti az Angliai Országló-

szék leg nagyobb sietséggel az ellenég' elibe való kézűleteket. A' Bristoli Tanáts' javaslása szerént, a' nevezett Kanálisnak egész partja, a' mely valami 94 Angliai mértföld hosszúságu, körös-körül fel-mérettetvén, annak magosabb helyeinn jeladó tornyok kézűttetnek, és a' veszedelmesebb helyek erőssítettnek. Két igen erős kézűletű ágyus Sajakák is küldettettek oda, hogy a' Bristoli Májor által arra a' helyre rendeltetessenek, ahol ő leg szükségesebbnek fogja tartani a' vigyázást.

Most egyszerre 30 Anglus Fregátok vettek parantsolatot, hogy az országnak Nap-nyugott felől lévő partjai körül széljel evezvén, a' mostanság haza felé érkező *Quebecki* és *Neufundlandi* kereskedő hajós seregeket, a' számos ellenséges préda hajóktól védelmezzék.

Angliából Lovas és Agyúzó Regementek mennek által Irlándiába, olyan tzállal, rész szerént hogy az országot védelmezzék, rész szerént pedig, hogy muflra gyanánt szolgáljanak az ott fel-állítandó hasonló Regementeknek.

London, Déc. 15-dikénn:

Augusta Királyi Hertzeg Afzszony, mint halatlik, az Orániai Friedrich Hertzeggel fog házassági életre lépni. —

Irlándiábann ujjonnan több vidékek hirdetődtek támadásnak állapotjábann lenni. —

Egy Jámaikai ujj hír kedvetlenséget okozott a' Directoriumnak, a' mely szerént ott a' *Hermione* nevü 32 ágyus Fregát' emberei, egy igen mérges és véres támadást gerjesztettének; *Pigott* nevü Kapitányokat, és minden tiszteiket meg-ölték,

és Frégátjokkal a' *Lagnana* nevű Spanyol kikötő-helybe eveztenek-bé. Valami 40 olyan Matrozok estenek-el, a' kik tisztjeiket oltalmazni akarták.

Fox és *Sheridan*, ismét el-kezdettek a' Parlamentomba bé-járni és közönséges beszédeket tartani; kiknek elő-állásokkal ujjanton 50-re szaporodtak az Alsó Ház-béli Oppozitzió' tagjai, holott az annak előtte való ulésbenn tsak 15-tönn voltak, pedig akkor is azon matéria felett folyt a' vetélkedés, a' mely felett most uttóbbszor, t. i. a' Pittől projectáltatott újj Ház-taxa felett. —

Sok mások között beszélt *Dundas* is: — „Én (igy szoll) azokat a' személyeket, a' kik egy idő-től fogva a' Parlamentomtól el-váltak volt, az Istenre és tulajdon magok' lelki-esméretjekre hagyom; hanem fel-ingerlő dolog az, hogy ők a' magok' boszszu-állásoknak Arrier-gárdájával térnek vizfsza ebbe a' házba. Mely gyengék az előbbeni Orátornak (*Sheridán*nak) az ujj Taxa ellen való ellenvetései! Azt erősíti, hogy nagy béketelenkedés kezdene támadni ezen Taxa ellen; én pedig még semmi e'-félét nem hallottam. (Ezen szókra sok felöll így kiáltottak-fel: haljátok! haljátok!) Mint-hogy az ellenség majd talám még Gibráltárt és Jamaikát is kivánni fogná; és mint-hogy mostan nyilvánóságoson hirdeti, hogy ide Londonba akar jöni: nem szükséges-e' a' mi el-lene való minden magunk' meg-eröltetése? „

Az utánn *Fox* beszélt: — „Én azoknak kívánságokra vagyok ma ezen Házbann, a' kik engemet ennek tagjának választottak. Egyéb aránt

hív maradok elebbeni ki-nyilatkoztatásaimhoz. Nem egyéb, hanem mostani Systemánknak egész ujjá-léte, és Constitutzióknak valóságos fundamentomaira való vizsgál-térésünk, menthet meg bennünket a' veszedelemtől. A' jelen való Taxa-projectom, Öseinknek minden principiumjaik ellen vagyon; a' helyett, hogy a' tulajdon védelmeztetne, ahhoz nyúlunk. Ez a' projectom megrontja a' kereskedést, el-enyészteli a' tulajdont, s-ezzel együtt a' szabadságot. Ez szerént a' lakosoknak a' magok maradékaikért most kellene hordozni a' terhet, mikor ily nagy a' szükség. Ha a' had' elejénn tétetett volna ez a' projectom, a' nép nem támadott volna-e' fel? De meg-tsalátot, midőn ugy iratott-le a' háboru' terhe előtte, mint könnyű. Most midőnn ezen ujj Taxa ellen minden felöll gerjed a' békételesség, és a' Parlamentom' tagjai között 15-tönn vagynak, a' kik az ellen szollanak: lehet-e' mondani, hogy Angliának Kép-viselői vagynak? Kép-viselő! foglaljátok öszíze a' magatok' javát a' nép javával, Ha Irlándia le nem tsendesítettik, és a' Taxáról való projectom meg nem másoltatik; félek erőssen annak kövekezéseitől. „ —

Az utánn Pitt beszélvén, hofszasonn elő szám-lálta azon okokat, a' mellyek az ő projectomának helybe hagyását javasolják. Azt tsak ugyan meg ígérte, hogy változtatásokat és lágyításokat fog benn prójectálni. — A' Voxoláskor végezetre Pitt mellet 175, ellene 50 Votumok voltak.

Erdélyből, Küküllő Vármegyéből.

Ezen a' környéken a' vetések leg szebbek. Bor igen sok termett itt is, mint szintén az Országban más részeiben is, a' sem volt, hogy hává töltsék az Emberek, melyre nézve mint-som ki öntsék, inkább Tsebrekbe, Kádakba töltötték, és az házakba be tévén, onnan iddogalia a' Parasztság; a' mértékletlen italból pedig a' következett, hogy egymásra betegednek az Emberek, itt egy háznál három négy is fekszik. Ezen betegségben pedig még eddig ugyan, egy is meg nem holt; de el kinlódnak öt hat hétig is; ez alatt pedig mint-hogy sem nem esznek, sem nem isznak, csak a' lefz' belölle, hogy mikor beteg ágyakból fel kelnek, nints egyéb rajtok a' bőrnél és tsonnál. A' Vármegye tart Orvost és Seb-orvost, a' kik kötelességnek tartják ottan-ottan el járni a' Vármegyét, és vizsgálni a' beteget; mert a' paraszt ember magától soha sem küld Orvosért, ha Isten tudja meddig kinlódik is; de minden Embernek kötelessége a' maga Ember társain segíteni, ha szintén az nem keres is meg minket a' segedelemért.

Novembernek II-dikénn temetének el Nemes Küküllő Vármegyébenn Gogányban egy 104 esztendős vén paraszt embert; ez idejéhez képpett még jól birta magát, hanem halála előtt harmad nappal el esett történetből a' pitvarban, és azután fel sem költ többet, a' Felesége még él és virágozik; 90 esztendős.

